

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2056

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II.

Po letu globoke žalosti, v katero je zaradi izgube velikega kralja zedinitelja zagnje- na Jugoslavija, obhajamo danes v radostnem razpoloženju rojstni dan njegovega nasled- nika, kralja Petra II., ki je dopolnil dvanaj- sto leto svojega življenja.

Slovenski narod je vedno dičila udanost državi in zvestoba do vladarja. Ta udanost in zvestoba, čustvo in dejavnost, sta izraz in posledica prepričanja vsakega člana našega naroda, da je celota več ko posameznik in da je tej celoti zasiguran obstoj, mir in na- predek le v svobodnem priznanju in pokor- ščini avtoriteti in njenemu vrhovnemu no- sitelju ter simbolu. Ta dejanski in simboli- ski nositelj svetosti državnega imena, oblasti in volje je predmet tem globljega in iskrenej- šega spoštovanja, čim bolj je njegova oseba zakoreninjena v narodu samem po rodu, duši in duhu. Tako je vojvoda, knez ali kralj predstavitelj ljudstva ne samo po kakem ustavnem aktu neke večine, marveč tudi in predvsem po svojem bitnem soglasju z na- rodovo dušo, po odličju rodu, ki je največ doprinesel k narodovi svobodi in rasti, po ljudskem izročilu, ki je vezano na vladarsko družino, kjer se od očeta na sina podeduje ne samo formalna oblast, ampak tudi vzgoja in zmožnost vladanja, resnično vodstvo, ki se ne izrodi v svojevoljno samooblast, am- pak najde nad strankarskimi mnenji in spori pravo rešitev narodnih in državnih vprašanj v narodnem duhu. Tak vladar, ki je oče in modrec pa odločni vodja, kadar je treba, je v resnici posvečen in s svojim na- rodom nerazdružljivo zvezan, sprejemajoč od njega vse, kar v narodu sili k notranji rasti in zunanji moči. Da tak vladar ni, ka- kor je mislila liberalna era, samo »gola mi- stična utvara«, ampak da je živa potreba, dokazuje prav naš čas, ko takozvani vodje, naj so na skrajni desnici ali na skrajni le- vici, niso nič drugega kakor le karikature ideje o pravem vladarju v tu označenem smislu. Tak resnično ljudski vladar, ki je do svojega naroda v neprenehajočem živem bi- stvenem odnosu, pa naj se imenuje tako al- drugače, ne bo ničesar storil proti ljudski volji, ki je v njem samem živa in se nepo- kvarjena ohranja po vednem stiku z ustav- nimi predstavitelji ljudstva in po čustvu ve- like vladarske odgovornosti pred Bogom in vestjo ter lastnim narodom.

Slovensko ljudstvo je vedno predvsem čutilo in cenilo to bistveno povezanost vla- darja z moralnim zakonom in njega najviš- jim nositeljem, ki čuva nad njegovo izpol- nitvijo. Vladarja spoštujemo in poslušamo

zaradi Boga in tudi vladar je srečen in more srečno vladati ljudstvo le, če posluša Boga in svojo vest ter vsa svoja vladarska de- janja pa tudi svoje osebno življenje smatra le za službo Bogu, božjemu zakonu, pravici in skupnosti ljudstva. Narod sam pa tudi mora svoj odnos do vladarja postaviti ne samo na podlago svojih naravnih, tako zelo izpremenljivih in časih le navideznih poli- tičnih in gmotnih koristi, ampak obenem na najtrdnjši temelj vere in npravnene za- povedi, tako da je oblast vladarja na zemlji

odsvit božje oblasti v državnem redu. Ta vzvišena ideja je vodila in vodi naše ljud- stvo v njega odnosih do vladarja, do njegove in državne oblasti, ne pa suženjsko lizunstvo in koristolovstvo ter hinavska klečeplaznost, ki se izpreobrne v »upor sužnjev«, kadar niso zadovoljeni vsi razni osebni pohlepi, prič- kovanja strank in bizantinski upi na bogate nagrade za lojalnost. Pokornost in lojalnost sta žrtev sebičnega samoljublja, ki je vzvi- šena zaradi svobodne podreditve človeka na- rodnemu kolektivu, državnemu redu in vla-

darju — kakor je žrtev tudi vladarska oblast in čast, težka, toda sveta, ker je darovana Bogu in narodu. Tako smo Slovenci vedno pojmovali svojo udanost in zvestobo do kro- ne pa odgovornost in dolžnost krone do ljud- stva in to katoliško, to je, po vsem obsegu in do zadnje konsekvence krščanske pojmo- vanje nam je bilo in bo slejkoprej vodilo našega političnega življenja ne samo v tej najvišji državljanski dolžnosti, ampak v vseh odnosih do države sploh. Tako resnična in svobodnega človeka ter naroda vredna lojalnost, ki ni od interesa, ampak od naj- višjega duhovnega narodovega blagra nare- kovana, prestane vse izkušnje in se nikoli ne lomi.

Tem bolj je radostna ta udanost, ko se naša čustva osredotočujejo okoli mladega kralja, ki v njem teče kri junaške rodovine, ki je dvignila zastavo borbe za svobodo ju- goslovanstva v Sumadiji. Naša ljubezen do njega je poglobljena po tragičnem dogodku, ki ga je oropal velikega očeta, ki je postavil in utrdil temelje naše edinosti. Ta ljubezen se druži z najglobljim spoštovanjem do matere, ki nam je vzgojila sina, v katerem se očetova energija spaja s plemenitostjo in nežnostjo matere. In z velikimi upi je zdru- žena radost, ki jo občuti ob njegovem roj- stnem prazniku vse ljudstvo Jugoslavije, ker pada v čas, ko pod modrim namestništvom prince Pavla najboljši predstavitelji srbs- kega, hrvatskega in slovenskega naroda vpostavljajo ljudsko vladavino ali pa se v lojalni opoziciji trudijo okoli enega in istega cilja: da bi vladala pristna, neizkvarjena, na temelju moralne odgovornosti vsakega in vseh zgrajena demokracija v sporazumu med vladanimi in vladajočimi ter najvišjo avkto- riteto. Nikogar ni danes, ki bi se ob tem prazniku, ko bo ljudstvo samo iz sebe da- jalo izraza svoji lojalnosti in zvestobi kralju Petru II., iskreno ne veselil, ko so vse dobre sile od zgoraj in od zdolaj na delu, da se vrnejo in utrdijo demokratske svoboščine državljanu-posamezniku in da se priznajo in zagotovijo pravice in razvoj tako srbs- kemu in hrvatskemu kakor slovenskemu narodu, na katerih sloni jugoslovanska dr- žava in naša medsebojna sloga, ki se le iz ljudskega srea rodi. Iz tega srea, ki ga nihče nič ne sili, prihajajo danes radostni vzkliki milijonov in milijonov:

Zivel kralj Peter II.!

Zivel knez namestnik!

Zivela dinastija Karadjordjevičev!

Konferenca zbornic v Ljubljani

Najnovejši predpogoji za obnovo gospodarskega življenja v državi

V četrtek je konferenca trgovinskih in indu- strijskih zbornic iz vse države v Ljubljani kon- čala svoje delo in sprejela obsežne resolucije z ozirom na posamezne točke dnevnega reda, po- sebno pa glede zaštite kmeta, ki je tvorila velik del debate na konferenci.

Iz obsežnih resolucij posnemamo te-le bistve- ne točke:

Zaščita kmeta

Gospodarska javnost je z največjim zadošče- njem sprejela na znanje odklop kr. vlade, da bo definitivno rešila vprašanje kmečkih dolgov na podlagi individualne zaštite. V svrhu rešitve tega vprašanja predlagajo zbornice načela, po katerih je treba delati.

Zaščito je treba dati samo faktičnim kmetom, nadalje je treba ugotoviti veličino posestva in da je bil zaščitenec v resnici dolgo vrsto let kmet. V zaščiteni posestov po mnenju zbornic ni štet zagrdb, ki se oddajajo v najem.

Višina kmetove zadolžitve bi se ugotovila na ta način, da mora vsak prosilec za zaščito predlo- žiti izkaz svojih dolgov, izkaz o letnih obdaveh in dohodkih ter izkaz o obdelani, oz. obdelovanju sposobi površini, poleg tega pa mora predložiti še izkaz o davkih in cenitvah posestva.

Dolgove in njih plačilo bi bilo treba razde- liti v tri vrste: v prvo skupino bi spadali dolgi, ki znašajo do polovice kat. čistega dohodka 1 leta in ne bi spadali pod zaščito. Dolgovi od polovice do dvakratnega kat. čistega doh. bi se plačali v 5 letih, dolgovi v višini 2—5 kratnega kat. čistega doh. v 10 letih in dolgovi v 5—8 kratnem znesku kat. čistega doh. pa v 12 letih. Oni dolgovi nad 8 kratni letni kat. čisti dohodek bi se morali uve- sti v izvenkonkurzni poravnalni postopek, tako da se prezadolženim pustijo minimum 2 ha.

Tu prihaja v poštev kvaliteta oblasti, ki bi imela s tem posla, in pa tehnična sposobnost iz- vesti ta posel v pravem času. Zato bi bilo treba pri okrajnih sodiščih ustvariti posebne senate, ka- terim bi predsedoval aktivni ali vpokojeni sodnik, imel pa bi dva prisednika, enega od teh bi po- stavila pristojna trgovinsko-industrijska zbornica, drugega pa občina iz vrst kmetov.

Vsak dolžnik, ki želi zaščito, bi se javil v 60 dneh pri sodišču in predložil prošnjo s potrebnimi podatki, na podlagi bi sodišče vstavilo zabeležbo v zemljiških knjigah. Sodišče bi zaslialo dolžni- ka in upnike ter bi skušalo najti sporazumno re- šitev, če pa ne uspe, bi izdalo potreben odlok.

Med onimi razlogi, ki naj bi imeli za posled- dico izgubo zaštite, navajajo zbornice med dru- gim tudi temeljito izpremembo gospodarskih raz- mer, netočno prijavo itd.

Zaščiti ukrepi bi morali biti enako veljavni za vse upnike, med njimi tudi za privilegirane de- narne zavode. Z zaščito pa bi bilo izločiti dolgove, napravljene pri trgovcih in obrtnikih za kupljeno blago. Konferenca še posebno naglašuje, da je rok zaštite od 20. aprila dalje zelo neugoden za one, ki so dali kmetu blago na kredit, ker je bila tedaj takšna zadolžitve kmeta na višku.

Vsi posli naj bi bili prosti takse, kar bi bila edina materialna žrtev države.

Konferenca je nato prav posebno podčrtala važnost rešitve vprašanja kmetijskega kredita pri nas, katerega je treba vsekakor obnoviti. Dalje se konferenca zavzema za prilagoditev obtoka de- narja in kreditnega sistema izpremenjenim gospo- darskim razmeram z nadaljnjim zmanjšanjem obrestne mere, poenostavljena postopanja pri pri- vilegiranih zavodih itd.

Končno smatra konferenca za potrebno na- glasiti, da je treba odlokom sodišč glede zaštite kmeta tudi prvenstvo pred izvrševanjem vseh drugih odlokov.

Hranilniški zakon

O tem je konferenca ugotovila, da bi bilo po- trebno obenem z hranilniškim zakonom uveljaviti skladno tudi zakon o bankah in kreditnih zdru- gah. Z novim hranilniškim zakonom se mora z ozirom na važnost hranilnic na vsak način omogo- čiti neovirano delo teh ustanov. Hranilnicam je treba dati značaj pupilne varnosti ter v tem smi- slu tudi izpremeniti zakon o drž. hip. banki. Pupil- ni denar se mora porabljati v kraju, odkoder je prišel, ker je centraliziranje škodljivo za gospo- darske interese velikega dela države. Konferenca smatra, da se z raznimi ugodnostmi ne sme fa- vorizirati delo nekih denarnih ustanov na škodo dru-

gih. V zakon je treba vnesti take odredbe, ki bodo hranilnice varovale škodljivega vpliva političnih činiteljev v samoupravnih enicah, in javna dolo- čila o jamstvu ter fondih hranilnic. Pri izdajanju novih dovoljenj je treba postopati z vso pazljivo- stjo, ker mnogo naših občin ni doraslo takemu poslu. Ljubljanska zbornica je od konference po- verjena, da predloži svoje predloge kr. vladi.

Zakon o inženjerjih

Ta zakon naj bi po mnenju zbornic reguliral samo ono materijo, katere že ne vsebuje obrtni zakon. Predvsem naj bi se ta zakon omejil na sta- novska vprašanja. Pri izdelavi novega zakona se mora udeleževati tudi ministrstvo trgovine in in- dustrije, a da ne bi prišlo do kolizij. Tudi v okviru obrtnega zakona naj se izvede razmejitve dela

Manjšinski kongres zaključen

Važni sklepi o „naddržavni narodni skupnosti“

Zeneva, 5. sept. b. 11. mednarodni manjšinski kongres je končal svoje zasedanje. Izgleda, da je zasedanje Sveta Zveze narodov nekoliko vplivalo na potek manjšinskega kongresa, ki svojega pro- grama ni mogel tako izčrpno preštudirati, kakor je gotovo imel namen in je bil skrbno pripravljen tudi materijal. Po zanimivem referatu tajnika kon- gresa dr. Amende o naddržavni narodni skupnosti, ki naj veže narodne manjšine na materne celice, je imel silno zanimiv in globok referat dr. Engel- bert Besednjak o stališču narodnih manjšin do av- toritarnih držav. Tako glede »naddržavne narodne skupnosti«, kakor o referatu dr. Besednjaka sta bili sestavljeni in od kongresa sprejeti resoluciji.

Prva resolucija zahteva, da se »naddržavna narodna skupnost ne sme stavljati na razpolago nasilni politiki katerekoli države, niti se ne sme opirati na takšno politiko«, in drugič, da »dolžno- sti, ki izvirajo iz naddržavne narodne skupnosti, nikakor ne smejo ovirati izpolnjevanja državljan- skih dolžnosti«.

Dr. Besednjakova resolucija, ki jo je kongres z velikim zanimanjem pričakoval in ki jo je z aplavzom sprejel, naglašala, »da je gibanje narod- nih manjšin samostojno duhovno in etično giba- nje, ki se ne sme z nobenim političnim režimom identificirati«. Kongres izjavlja nadalje, »da je pripravljen sodelovati z vsemi političnimi režimi

pooblaščenih inženjerjev, pri tem je treba upo- števati tudi absolvente srednjih tehničnih šol in potrebe praktičnega življenja

Socialno zavarovanje

Zbornice smatrajo za potrebno, da se čimprej izvedejo volitve v delavsko zavarovanje, toda opo- zarja se na velike stroške izvedbe ter predlaga poenostavljene tako, da bi se volitve izvedle po delavskih in gospodarskih zbornicah.

Razprava o načrtu uvodnega zakona za I. in II. del trgovinskega zakona ter o izpremembah v zakonu o zaštiti industrijske lastnine je več raznih mnenj in je bilo zaradi tega sklenjeno, da se iz- voli za proučevanje teh predlogov poseben odbor, ki se bo sestajal na posebnih konferencah in izdelal vse predloge zbornic.

na polju rešitve manjšinskih problemov, pod po- gojem seveda, da je stališče političnih režimov do narodnih manjšin takšno, da je sodelovanje z njimi sploh mogoče«. Končno zahteva kongres »od avto- ritarnih režimov v Evropi, da naj priznajo pravo narodnih manjšin do svobodnega kulturnega razvoja in do razvoja svoje narodne biti ter jim je potemtakem tudi dati temu primerna zastopstva v vseh političnih, kulturnih in gospodarskih usta- novah, zastopstva, ki bodo odgovarjala tudi na- rodni samobiti dotičnih narodnih manjšin in ki bodo z zakoni zajamčena«.

Kongres je zaključil dr. Willan s primernim nagovorom.

★

Poljska-Češkoslovaška

Praga, 5. sept. b. Incidenti na poljsko-češko- slovaški meji nečesto prenehajo. V Tešinu je pre- ko noči bila s carinarnice sneta plošča s češko- slovaškim državnim grbom, obešena pa je bila plošča s poljskim državnim grbom. V neki vasi ob meji so razbili vsa okna na neki češkoslovaški šoli. Češkoslovaška policija je aretirala 10 češko- slovaških državljanov poljske narodnosti, za ka- tere domneva, da so bili sodelujoči pri demoli- ranju šole.

Slavnosti Jadranske straže

Buzdovan kraljeviča Marka

Ko je naznanila bela vila z Urvine planine kraljeviču Marku uro smrti, ki ga je dohitela kraj studenca med dvema dišečima jelama, tedaj je obglavil svojega divnega Sarca, da ne bi pal v roke Turkom in jim suženjsko prenašal bakrene kotličke za vodo. Sabljó je zdrobil, kopje je polomil. Z ostmi nasajeni bojni kij, buzdovan, pa je zalučal z Urvine planine daleč v sinje Jadransko morje, govorč:

»Kadar se bo dvignil moj buzdovan iz morja, tedaj bo sleherni postal junak.«

Ta simbolična oporoka največjega srbskega junaka, o katerem se danes pojo guslarji, je bila izgovorjena ob prelomu časov, ko ni le jugoslovanska raja, ampak vsa Evropa trepetala čakala pogina pod azijskimi tolpami. Marsikatero željo bi bilo strto, da niso ravno jugoslovanski narodi stvorili nezmožljivega zidu, ob katerem se je razbil turški blisk.

Današnji rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. in kongresne svečanosti Jadranske straže, ki ima v svojem društvenem znaku narisan v morje zalučani buzdovan kraljeviča Marka, se čudovito srečujejo in usovršujejo. Po večstoletnih borbah je prispodobi izpolnjena oporoka kraljeviča Marka, njegov buzdovan je dvignjen, svoboda je razgrnila svoja blagodejna krila nad nami. Saj so naši predniki skozi 40 in več rodov koprneli po njej v bolehnem nepokoju; za njo so se skozi siva stoletja prebijali, zakovali v železo, lrpeli v krvi in ognju. Majka Slave je morala biti le nema priča, ko so podjarmili barmarski grofje prijazna selišča njenih mlajših sinov. Z juga so naskakovali Langobardi goriska brda, Sv. Janez Devinski je

hrabro odganjal vsiljive laške prekupee, dokler ni odprla Serenissima z zlatom in zvišajo starih tržaskih vrat. Medtem je razbil turški blisk sijajne dvore cara Lazaria, veličastna srbska slava je pobledela, žezlo zlomljeno in zavrženo. Kmečki obraz kralja Gubca je bil mučen in ovenčan z ognjeno krono, poslednja ura hrvaških plemičev v Dunajskem Novem mestu je bila strahotna in ponižujoča za ves narod.

Majka Slave! Zakaj si nas privezala ravno na to zemljo, za katero neprestano lomijo narodi svoja bojna kopja. Zakaj žene nezno sila tujce v naše kraje, zakaj je že toliko ljudstev strohnelo v naši zemlji. Koliko krvi in solza je bilo preliti po teh dolinah, slednja bilka je orosena s krvavo srago. Moč in kuga sta pustila evetoče dežele. Zakaj smo priklenjeni pod triglavске stene, na zlata sremska polja, na morske brežine... Domočina! Tvoji sinovi so morali služiti po dvorih španskih grandov, vzgajali so se po carizrajskih kasarnah za grozovite janičarje; šli so kot najemniki na azijske obale ter se borili v tujih vojskah zoper neznane rodove. Kraljica morja je ljubimkovala s tvojimi mornarji, s šibami in krvavimi zlatniki jih je plačevala, metala v temnice na lagunah ter zakovala v pošastne galere. Tvoje hčerke so bile onečaste in prodane kot ničvredno blago v turške hiše, na ciprské otoke in Kairo. Lepa Vida je morala dojeti španskega kraljeviča.

Slednjič se je tudi nam nasmešnila pomlad narodov. Naši sovražniki so bili poraženi, mir je objel naše soseske, vajene pokoja in ljubezni.

Komaj smo se zavedli, že sta legla mrak in težke slutnje na našo zemljo. Kralj Aleksander je padel v borbi za mir in pravičnost, že je izgledalo, da je žezlo strto. Toda duh je ostal živ in voljan, da vztraja do konca. Pognala je nova mladika, nežna in drobna, utelčena v Tebi, kraljevski mladenič. Usoda je potisnila težki buzdovan kraljeviča Marka z vso odgovornostjo v Tvoje nežne roke. Odznan tega bojnega kija se blesti na prsih Tvojih Jadranskih stražarjev, sleherni hoče biti junak in pošteniak! Ob današnjem rojstnem dnevu Ti kličemo: Dvigni buzdovan in preoraj z njegovimi ostmi, kaljenimi v ognju krvi, našo jugoslovansko zemljo, da se bodo po njej pravično križala pota, na katerih ne bo izdajalskih zaplečnikov in sene. Potegni ga čez naše gore na svetlo morskó ravan in ne pusti, da kedaj zopet zdrkne v temne morske prepace. Zlato dno Jadranskega morja bi nam vnovič potemnelo, postali bi sužnji in galeoti! Naj Te varuje Bogorodica pomagalka na naših Brezjah, češčena kot čudodelna Mati na jadrnih senjskih pomorščakov. Zdravje bolnikov, obiskovano v splitskem stolpu, prekrasno znamenje na ikonostasih. Ona, ki je jutranja zarja Slovanov, Mladika in naš izvoljen ponos! Naj Te spremlja na odgovorni in utrudilivi poti angeli, ki tehtajo srea junakov ter delijo milost, pravico in nemoč iz božjih rok, nam in Tebi še nadaljnjih dvanaest in še večkrat toliko srečnih let!

Liković Joža.

Jadranska straža

V negotovosti prvih povojnih dni so se začeli v našem narodu porajati prvi obrisi narodno-obrambnih društev.

Tedaj se je sestala pred dobrimi desetimi leti v Splitu peščica požrtvovalnih ljudi; tem se je pridružila zlasti domača duhovščina, ki je že poprej mnogo storila v narodnostnem pogledu zlasti v Splitu samem. Ustanovili so Jadransko stražo kot nekako protitež napram pohlepu in izpadom, ki so neprestano prihajali. To društvo naj bi bilo, odn. utrjevalo morskó miselnost med narodom, v pravični inozemski javnosti pa stalno opozarjalo na krivične zahteve, ki jih stavijo na nas.

Nekam prigradnostno delovanje v prvih letih se je omejilo zgolj na vnanje minifetacije in razna protestna, zborovanja, sprejemanje naših prvih pomorskih vojniščin in prirejanje jadranskih noči. Kmalu pa je pridobilo društvo tudi v zaledju in vedno uspešnejše napredovalo v začetni smeri. Tudi v Ljubljani se je zelo zgodaj ustanovil oblastni odbor, ki pa je nabiral le denarne prispevke. Njegova januarška prireditve v narodnih nosah je postala zelo priljubljena, sleherno leto poslej se zbira tu cvet družbe, ki doprinese svoj delež za jadransko stvar. Prave poglavitve v pomorsko zavest pa ni bilo, deloma ker niso znali zajeti organizatorji širših slojev, deloma pa je bil naš narod zagrenjen radi težkih žrtev na Goriškem in izgube Trsta, vsled česar je trpela tudi udarnost na tem polju. Najnujnejše pa je itak opravila Jugoslovanska matica! Toda redki poborniki za cilje JS niso omagali. Nekoliko globlje so zaorali s prireditvijo stalnih binoklnih izletov na morje; medtem so pristopili v odbor mlajši izobraženci, ki so osvežili delovanje. Končno se je ob desetletnici tudi med Slovenci razmahnila JS tako silno, da predstavlja med nami danes najjačiji in najbolj zdrav društveni tvor. V 153 krajevnih odborih je organiziranih 16.538 članov, ki se jim pridružuje orjaška armada 67.907 podmladkarjev. To je sila, velik pokret, ki se mora vpoštevati v društvu in ostali slovenski javnosti!

V prvem desetletju obstanka je spreminila JS docela svoje romantično obličje, resnost časa jo je nagnila h kulturnemu, gospo-

darskemu in znanstvenemu poslanstvu. Svoje članstvo utrjuje v pomorski zavesti z številnimi revijami, osnovala je pomorsko prosvetno knjižnico, v kateri so izšla že lepa dela z znanstvenim obilježjem (prof. Sišič: Predvojna politika Italije in londonski pakt; Novak: Naše morje; prof. Rubčić: Italijani na našem Primorju; Hauptman in dr.). Vsako leto se vsrloje v Splitu brezplačni pomorski tečaj, v katerih se pripravljajo mladi izo-

Zastava, ki jo je poklonil Nj. Vel. kralj Peter II. Oblastnemu odboru Jadranske straže v Ljubljani (prednja stran)

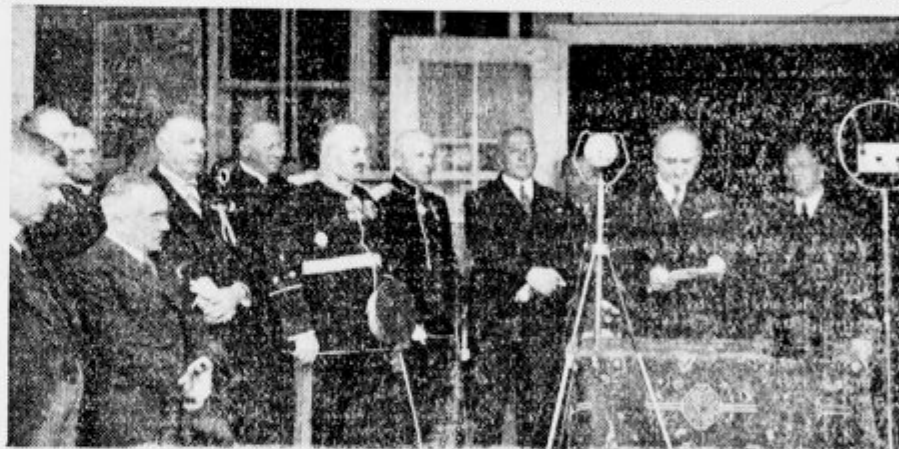
braženci za delo med narodom; teh tečajev je bilo deležnih tudi več slovenskih dijakov. JS je pokrenila zgradbo počitniških domov ob morju, organizirala številne izlete, poslednji čes s parnikom »Kraljica Marija«, ustanovila na Marjanu nad Splitom dragocen oceanografski institut, pripravila uspele fotorastave s čarobnimi posnetki naših primorskih lepot. Skratka: JS ne miruje, ona vneto skrbi, da nam ne ostane morje zgolj siva, vodna puščava, ampak da nam ga čimbolj približa kot najedovitejši dar iz božjih rok. V svojih neizprnih jadranskih almanahih nam dokazuje, da je morje ona naravna dobrina sredi stvarstva, ki ne zahteva nikakih posebnih vzdrževalnih stroškov ali celo dragih popravil. Včeraj in jutri je enako dosegljivo, v kolikor ni ustraševano od naravnih sil, ki čisto razbičajo njegovo gladino. Njegova mičnost zraste tedaj do nepopisne strahotnosti, ki mu daje veličastni čar. JS nas opozarja z živo in pisano besedo, da je prisojena morju v zgodovini narodov najvažnejša vloga. Na

morju se odloča usoda narodov! Že Rimljani so trdili: Navigare necesse est, vivere non est! Potrebno je, da narod brodari, ni pa potrebno, da živi! Bili pa so zopet mali narodi (Fenicani, Grki, Holandeži), ki so znali ceniti pomen in korist morja, pa so nadvladali močnejša ljudstva. Kajti trezni obmorski narodi zgube nevednost in fatalizem gorskih rodov, oni ostanejo razgibani in širokih po-

Zastava Oblastnega odbora Jadranske straže v Ljubljani (zadnja stran)

gledov, čim so se naselili kraj morja, ki jim ni zgolj zanimarjena morska pustinja, polna strahov in groze. Pri morju se utrjujejo značaji, krepi zavest narodne skupnosti. Mladinski pokret v JS je poslednja leta zelo žilav, kar nam daje poročstvo za zdravo rast te organizacije. Ona bo popravila zamujeno in dokazala svetu, da hočemo živeti tukaj, da naša pomorska zavest ni minila. Našemu zaledju bomo približali morskó gladino tako, da bo lahko dosegljiva iz vseh gospodarskih in kulturno-političnih centrov. Dvignili bomo aktivnost svoje plačilne bilance s povzdigo domačih luk in vpoštevanjem domačih parobrodskih družb; preko njih in samo z njimi bomo obavljali svoj tovarni promet. Velika komponenta plačilne bilance je turizem ob morju; hotelska industrija bo hasnovita,

Otvoritev razstave Jadranske straže in jesenskega velesejma.

Za mladimi jadranskimi stražarji

V vrstah Jadranske straže se je učvrstila poslednja leta nova, zelo razveseljuvaja misel, ki smo se je vsi iskreno oklenili ter ji žrtvujemo dober kos društvenega delovanja: Pridobiti mladino za cilje Jadranske straže! Mladini solca in morja! Tako naj bi mladina pripravila kot nositeljica bodočnosti neprisliljeni narodnosti vzpon ravno v okviru Jadranske straže, v katerega bi mogla zajeti tudi starejše rodove, ki so se nekam odmaknili temu idealu odnosno poteptali romantiko narodnostnega gibanja s sirovim obračunavanjem. Saj nam sleherni dan poodčuje, da razreda narodove sloje ali prisiljeni pognanski nacionalizem z vsemi nekulturnimi izrodki (prazni, fanlarski nastopi, prireditve brez duševne hrane v zunanjem svetu korakanje ob ropotanju bobnov, panem et circenses, poboji maskirani z različnimi nacionalističnimi idejami, P.O.F.) ali pa jih zastuplja materijalistični socializem, ki mu je bila narodnost do nedavnega nadležna pastorka, pa jo v zadnjem času v smislu mosko-skih sklepov Kominterne grdo izrablja za svoje razdorne namene. Jadranska straža pa želi buditi in utrjevati v mladini in narodu zgolj najčistejšo, vprav detinsko domovinsko ljubezen. Njena sredstva so duhovnega značaja, pa tudi lep izvenšolski pripomoček, da bistri mladina in odrasli človek svoje zgodovinsko, zemljepisno, gospodarsko, prirodoslovno, oceanografsko in umetniško znanje, v kolikor je to povezano z morjem. Lepe mesečne revije, številne znanstvene knjige, spisane od naših jugoslovanskih učenjakov (prof. F. Sišič, dr. Hauptman, dr. Novak in drugi), poučna potovanja in pomorski kurzi, sestanki in zborovanja, vse to neprisliljeno služi namenu, da okrepimo zavest, da smo star pomorski narod država, v kateri se mora ponovno vzbuditi visoka namorska miselnost, ki je nekoliko popustila vspridno stoletnega robstva pod Serenissimo in dvoglavim cesarskim orlom.

Pri vsem prizadevanju pa organizatorji podmladka Jadranske straže niso smeli iti nemo mimo kričnega dejstva, da je večina mladine težko ogrožena od gmetnih težav, ki ji sprečujejo približati se morju le za kratak let. Saj se za telesno sol ni denarja, kje so pa knjige, duhovna sol! Morje je pa za deveto goró! Večina naše zlate mladine živi v kotičkih, kjer gospodarijo plesen, lakota, razhiza in tuberkuloza. Čestokrat dutilje šolske učilnice, znane neugodne razmere, v katerih životarita danes uradniški in nizki sloj, zatohle podstrešne izbe ali vlažna kletna stanovanja, premočkopni revirji bajtarska stiska, vse to ne ubija zgolj teles, radi teh nedostatkov socialnega razvoja ustajajo tudi duševne sile naroda. Alkohol in obup gospodarstva med mladino. Ves

ako poslej ne bodo obiskovali naši petičneži dragih tujih kopališč in odvajali naše devize v tujino, ampak se bodo vendar enkrat navdušili tudi za naše obmorske krasote, ki prekašajo krasno Cote d'Azur in druge bajne rivijere. JS tedaj odločilno posega v vsa vprašanja, ki so količak povezana z napredkom naroda in morja! Ljubljanski oblastni odbor je priredil 6. maja 1934 učinkovit miting na Kongresnem trgu glede zveze Slovenije z morjem, ki je najbolj razboljen nedostatek v našem gospodarstvu.

V teh dneh se vsrli v Ljubljani IV. glavna skupščina, na kateri bodo podali zastopniki 907 krajevnih odborov iz širne Jugoslavije in v imenu 76.102 člana in 104.270 podmladkarjev obračun, važne smernice za bodočnost ter neuklonljivo izjavili: Jugoslovani smo obmorski narod! Hočemo mirno živeti ob našem morju, ob njem jačati svojo zavest in utrjevati telo z njegovimi dobrinami. V vsem tem pa nas podpira Jadranska straža, ki nam ravno v teh dneh iskreno kličee: Čuvajmo naše morje, čuvajmo Jugoslavijo! Jovič.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«. »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«. naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Mladino na morje, za mladimi jadranskimi stražarji v lepšo bodočnost! Jovič.

Ta črna zamorska dežela **Kralj Njoja**

Med Bamendo in Bamumom v Kamerunu v Afriki nas je pričakoval kralj Bangolov s svojim spremstvom. Prihiti so nam naproti z bojnim plesom. Bobni so udarjali, sulice so ropotale, kričali so, da nam je šlo do mozga. Kralj je na čelu svojega naroda ko besen planil k nam, sulice in zastave so sicerle v zrak, divje kričanje je spremljalo topotanje in cepetanje bosih nog. Postavili smo se v ospredje od veselja razgrete množice in korakali z godbo dalje. Prišli smo v kraljestvo Babessi, kjer je bil prav tak sprejem, le da je bil kralj še veličastnejši, narod še hrupnejši. To zamorsko plemo ima krepke ljudi ponosnih, stasitih postav in mandeljnih oči in belih, prišiljenih zob.

Nato se je začel z amorski ples. Sredi gneče ljudi so stali veliki bobni, ki so po taktu divje udarjali po njih. Nekateri zamorci, ki so preoblečeni v tigre, so plesali samostojne plesne in nato so sledile zamorske deklice, da so bile videti ko n-črni biserov.

Ljudstvo je nato odšlo na pragozdno jaso, kjer so zažgali kresove in naredili taborišča. Zjutraj nas je sprejel ves narod z divjimi vzkliki. Kralj z godbo, zastavami, z moškimi, z ženskami, otroci in vsem orodjem je šel z nami. Čez pol ure smo našli prostor, ki se jim je zdel pripraven za bivališče in takoj so začeli delati koče iz trave in farne in »kraljevske palače«.

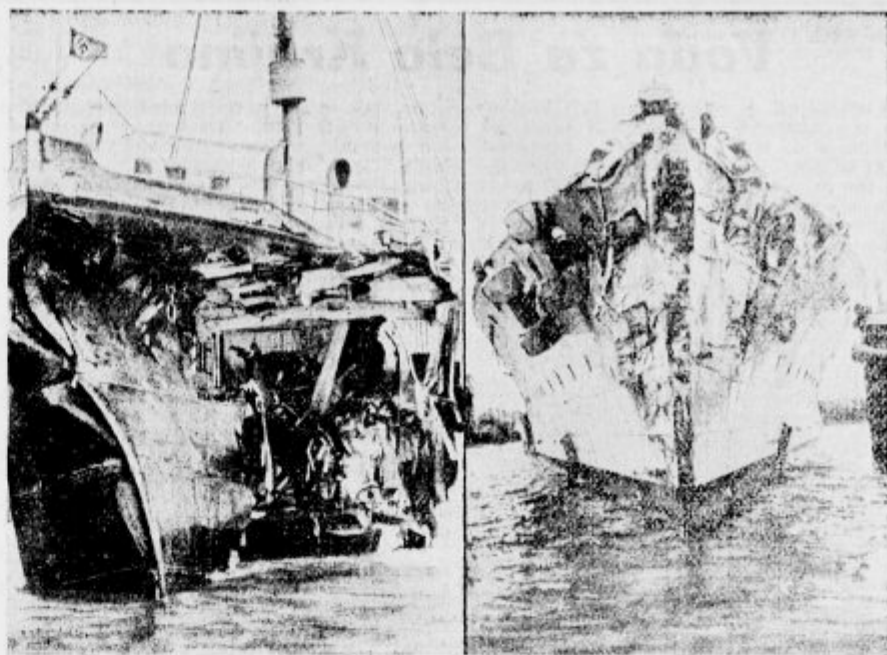
Odšli smo dalje v Fumban, ki je glavno mesto kraljestva Bamune. Ondi vlada močniti in modri kralj Njoja. Država je krasno urejena in ima 80 tisoč prebivalcev. Kraljestvo je dolgo 12 krat

toliko kolikor prehodiš na dan, in široko 6 krat toliko — tako pravijo domačini.

Ze sedem ur smo jezdili po samotni pokrajini. Zda je planilo četvero jezdecov k nam, ki so bili čudovito našemljeni. — Šli smo najprej čez prvo veliko utrdbo v obliki kolobarja, ki obdaja Fumban kot globok, širok jarek. Pot se je razširila. Dvajset skupin po 4 jezdecov je privihralo k nam, vsi so bili v pisanih, debelo podloženih oblekah. Tudi konji so bili okrašeni ko pri srednjeveških turnirjih. Spremljali so nas in prihajali smo do drugega in tretjega kolobarja. Pod gostim, zelenim drevjem nas je sprejel kralj Njoja, ki je sedel na razkošno izrezljani nosilnici; zraven njega je bila njegova mati Na. Lepo oblečene zamorke s starosirskimi pričeskami so nam postregle s hladno pijačo, ki je bila v lepih, z biseri okrašenih skodelicah. Na tisoče zamorcev se je razpostavilo vzdolž lesene, 80 m široke in 150 m dolge kraljevske palače.

Spet so nas počastili s plesi vseh vrst. Kričanja in vreščanja, priklanja in pripogibanja, prihajanja in odhajanja in vrtenja ni bilo ne kraja ne konca.

Kralj nam je pokazal svojih 300 žen in šolo, ki jo je ustanovil in kjer poučujejo pisavo, ki jo je sam iznašel. Otroki so nam pokazali svoje umetno-obrine izdelke in risarje, ki so bile res umetniške. — Zatem nam je Njoja razkazal svojo konjušnico. V krasni hlevski dvorani so bili izredno lepi konji in nad 100 lepotic, ki so nas čakale, da nam posrežejo s pijačo. Čudoviti so običaji zamorskih kraljev, zares je črna afriška »dežela«.

Strahovita nesreča dveh parnikov; v nemško ladjo je trčila največja angleška bojna ladja. (Na levi nemška ladja, na desni angleška.)

Z Orinoka:

Orhideje in pirane

Divja je pokrajina pod slemeni Pacaraima v severnem kotu Južne Amerike med Venecuelo in Gvajano. Na zemljevidih niti označena ni, in če brskamo po potopisih, ni besede o nji. Pragozd, pretrgan z rečnimi tokovi, močvirnat, prerasel z lianami in bodicastimi ovijalkami komaj prehodan. V njem mgoli nevarnih živali, v močvirjih pa ostudni krokodili, v vodah na tisoče piran — to so majhne, komaj za slinika velike ribe, toda s strašnim zobovjem in žejne krvi. V goščavi se skrivajo strupene kače, na drevju in sicer na spodnji strani listja debele drevesne stenice, strupeni pajki in stonogi, ki se spuščajo na mimoidoče ter pijejo kri. Po tleh velikanski roji črnih mravelj, ki ogražajo divjad, pred to pikajočo golaznijo bože celo jaguarji, v zraku pa nešteto majhnih živih nadlog, moskitov. Toda ta strašna divjina je raj orhidej, teh čudovitih rastlin, za katerih poedine vrste plačujejo bogati zbiratelji nezaslišne vsote. Tamkaj bohotno uspevajo te tropске rastline v vročem in vlažnem in mračnem ozračju pragozda.

Zvečer smo taborili na bregu majhne reke. Čiko — Indijane in pogan iz markviškega rodu — je razpihal ogenj. Nismo pa imeli mesa. Če pa več za navade divjih živali todi, ni težko dobiti pečenke. Jozé, tako so ga krstili katoliški misijonarji v Paragvi, vaječki Indijane, je vstal ter izginil v goščavo. Vedel sem, da gre na lov. Med njegovo odsotnostjo pa bi se rad okopal. Mar pa v reki ni krokodilov in piran? Seve, da zčislam krokodile, a pirane? Ali so te majhne ribe res tako nevarne? Sleklet sem se ter zabredel v vodo. Zmanjkalo mi je dna pod nogami, zaplaval sem proti sredi. Zda je pa je Čiko, ki je z brega pazil name, prestrašeno zavpil. Indijancu ni mar nevarnosti, dokler se ji lahko izogne, toda uteči skrite-

mu, silnemu sovražniku? Sunkovito sem se pogнал proti bregu, kjer je Čiko skakal ko obseden. Ze sem imel dno pod nogami, a do brega še tri metre. Zda je me je na mojem levem boku zapelo. Videl nisem ničesar, kajti znočilo se je. A bolečina daje obupno moč. Z enim skokom sem se pogнал proti bregu, kjer me je prestregel Čiko, potegnil na suho ter vlekel k ognju. Močno je krvavel moj levi bok. Kos mesa — za kovanec — mi je odrhala pirana s svojim kot nož ostrim zobovjem. Po starem indijanskem receptu mi je zvesti Čiko položil na ramo nekakšno listje, ki ga je zmeraj nosil s seboj. Če pa bi se bil podal malo delj, bi bil izgubljen. Te majhne, krvi žejne spake bi planile nadme ter me še živega dobesedno pohrustale.

*

»Ali veste, kaj bi pomagalo? V naš klavir se je ugnezdil črv.«
»Igrajte, igrajte, kar zmeraj igrajte!«
»Kato to?«
»Potem bo črv obupal in se umoril!«

*

»Ljubček, premišljevala sem o najinem zadnjem sporu in končno prišla do zaključka, da si ti imel prav.« — »Mi je prav žal, vse je že prepozno. Jaz sem med tem časom menjal svoja mnenja.«

Pa če pomislim, da pravkar prihajam z mirovne konference!

Korejska vlada za duhovno obnovo

Japonska korejska vlada se je začela jako zanimati za obnovo duševnih narodnih zmognosti. Zdi se, da je v novi politiki vera na prvem mestu. Vlada je povabila zastopnike vseh ver: budistov, šintoistov in kristjanov k seji. Vendar je dozdeva, da Japonska ne upošteva mnenja katoličanov in daje prednost budizmu in šivenikomu, ki so kot uradniki zasedli županska mesta po vseh, in po vseh šolah naj bi poučevali budizem. Japonska je bila sicer v vsem oziru zmeraj svobodoljubna in bi bila zljaj izjema da hoče ljudstvu dati le eno vero.

Edini abesinski časopis

V Rouane živi bivši lastnik tiskarne Aleksej Devage, ki je leta 1913 ustanovil prvi edini abesinski časopis: »Ethiopi Melektenia«. Ta časopis, ki izhaja v francosini, doslej še ni dobil tekme. Zanimivo je, kako je časopis nastal. Ko so leta 1910 ustanovili francosko-abesinsko železniško družbo, so sklenili, da ustanovijo tudi francosko tiskarno v Addis Abebi. Vodstvo je prevzel Devage. Pripeljal je v Abesinijo tozadevne stroje, erke itd. Francoski črkostavci pa se niso hoteli preseliti v Abesinijo zato je moral Devage poiskati nekaj mladih Abesincev, ki so se šolali v francoski šoli in jih naučiti tiskarstva. Za pouk je potreboval dve leti in šele leta 1913 je mogla iziti prva številka edinega abesinskega časopisa. List se zdaj izhaja dvakrat na teden na štirih, majhnih straneh najboljšega papirja. Številka stane 1 frank 50 stotik in vsebuje dnevne vesti, kakor tudi vozni red in borzna poročila.

Kitajska in krščanstvo

Zvečer 9. julija letos je priredil general Jensi-šam v čast apostolskemu delegatu slavnostno večerjo v državni palači. Na vse je jako vplival spomin, ko so bili pred 35 leti, prav tega dne, prav ob isti uri iz sovraštva do katoliške vere dva škofa, veliko duhovščine in kristjanov razmesarjeni in umorjeni. Komaj je minilo 35 let, pa obhaja na istem mestu najvišji zastopnik iste katoliške vere svečanost in ga je sem povabil sam vojaški guverner, ki je eden najimenoitnejših kitajskih generalov. V istem poslopju, kjer se je pred 35 leti mnogo rok ob isti uri in istega dne omadeževalo s krvjo kristjanov, je zdaj počesčen zastopnik papeža. — Zjutraj 11. julija t. l. je maršal Jen obiskal apostolskega delegata msgr. Zanina v njegovi palači in se je z njim pol ure pogovarjal. Istega dne zvečer pa je civilni guverner priredil pojedino v hotelu v čast apost. delegatu.

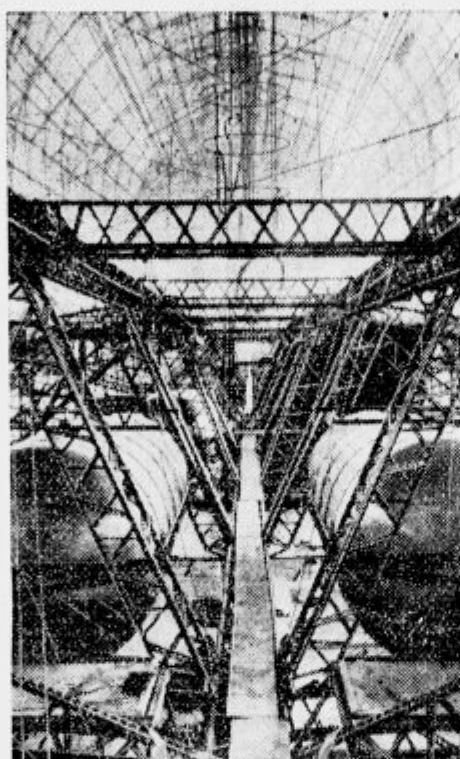
Konec svečane večerje je dejal general Th'ao: »Medtem ko narodi gledajo drug drugega sovražno in skušajo na vse načine uničiti drug drugega, gle-ga Bog iz nebes na vse ljudi kot na svoje otroke in vse blagoslavlja. Poslanec istega, ki na zemlji zastopa Boga, je med nami, da nam želi miru in bratovske ljubezni.« — Papežev poslanec se je kaj začudil, da je zaslišal take besede od nekristjana. — Nekoč v Tajnanu pa se je pripetilo, da je toliko ljubstva prišlo pozdravit apostolskega delegata, da je moral msgr. Zanin opraviti posebno cerkevno svečanost v prenapolnjeni katedrali. — Tako se časi spreminjajo in Bog je zmeraj isti. —

Drobtine

»Zračna« medicina na univerzah. V Berlinu in Hamburgu imajo na znanstvenih zavodih za zdravstvo zrakoplovcev posebne oddelke. Zda je bodo po vseh visokih šolah v Nemčiji uvedli nauke o »zračni medicini«. Preiskovali bodo, kako deluje na človeka taka visina v ozračju, kakršne škode utrpí njegovo telo, kakšna bi bila zdravila za boleznj iz ozračja in kakšen način zdravljenja za pilote. Dognati morajo, kako vpliva na človeka sprememba zračnega tlaka, pomanjkanje kisika, mraz, plin in pospešena naglica. Na ta način se bodo izobražali posebni zdravniki samo za boleznj v zraku, ki bodo morali seveda tudi sami znati letati, da bodo pravšni »zračni doktorji«.

*

Demanti v deželi Somali. Pri Uddurju, 150 km od abesinske meje je stotnik vzhodno-afriških laških prostovoljcev odkril demante. Zda so vsi na delu, da izrabijo tak dragocen rudnik.

Notranjost nove zračne ladje — »Zeppelina«: hodnik in posode za olje.

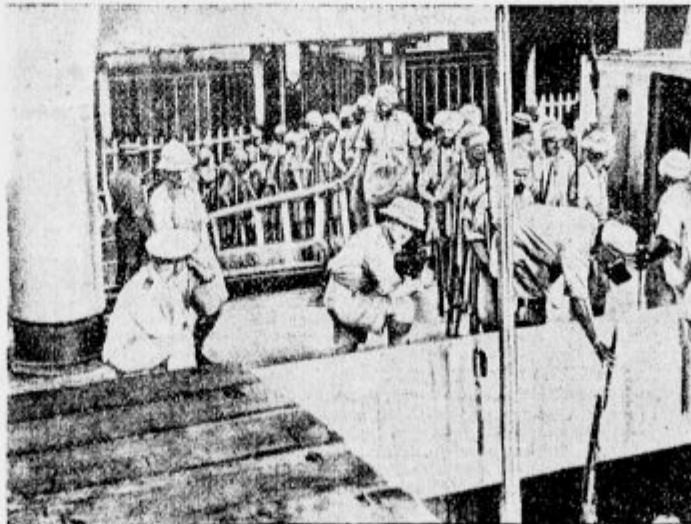
Razbiti atomi 10 milijonov voltov električne napetosti

Po vseh večjih mestih sveta se »bliskajo« uma svetli meči, da bi razrešili uganko razbitih atomov. Iz namišljenih načrtov je nastala resničnost, ki bo odločala o usodi bodočega sveta. Skoraj 30 let trajajoče proučevanje je z napornim potrpežljivim delom doseglo, da je največ najmočnejših svetovnih sil skritih v najmanjšem zidaku snovi, v notranjosti atomov. V slehernem atomu so odkrili poseben svet. Krog atomovega jedra naglo krožijo majceni elektroni kot majceni planeti krog majcenega sonca. Od števila elektronov in sestave jedra zavisi snov. Neizmerna je moč, ki veže poedine dele atomovega jedra — protone. Če se bo posrečilo, da bi razbili jedro, tedaj bomo imeli na svetu moč, ki bodo spričo nje splahnele vse dosedanje sile sveta.

Angležu Rutherfordu se je prvemu posrečilo razbiti taka jedra. V svoji delavnici je bombardiral

atome, ki so imeli v premeru desetmiliardski del enega milimetra z majcenimi projektili, ki jih je z radioaktivnimi snovmi izstrelil brezkončno število. Na milijone in milijone bomb je izstrelil, preden je razbil eno samo jedro atoma. Kesnjeje so Rutherfordov način spopolnili.

Medtem so se znanstveniki naučili, da so z najmočnejšimi električnimi napetostmi razstreljevali atomska jedra. Rekord je dosegel ameriški laboratorij Shenectady z osmimi milijoni voltov, a dr. Croocrost je razbijal atome s silo 10 milijonov voltov. In pravijo, da ni več daleč čas, ko svet ne bo več potreboval premoga za proizvajanje moči, ker se bo odprla notranjost atomov in bo dajala svetu toliko in takih sil, da bo prišla na zemljo nova doba sreče. Bog daj, saj smo je potrebni!

Levo: Obseg abesinskih koncesij za petrolej in rudnine, ki jih je neguš dal anglo-ameriški družbi. Črna črta kaže, kod bi se petrolej iztakal k morju.
Desno: Indijske čete v Abesinijo. Čete se v Bombayu vkr-cavajo; v sredi angleški maior Charter.

Kongres Pax Romana v Pragi

„Nov človek v novem času“

(Od posebnega dopisnika)

II.

Praga, 2. sept.

Kakor je včeraj popoldne abbé Gremand napovedal, tako se godi: Kongres Pax Romana niso le zabavni in družabni deli, ampak predvsem naporno delo. Že popoldanska velika skupščina je odkrila ogromno delo, ki ga tekem leta vrši glavni odbor zveze pod vodstvom vsakokratnega predsednika, tajnika Salata in posebno duh. vodje Gremanda. Odbor se je prizadeval posebno za prvenstvo religioznosti v Pax Romana, dalje za vodstvo narodnih federacij, nato za reševanje socialnih problemov mlade univerzitetne inteligence in za profesionalno usmerjenje katoliške aktivnosti. V svojem referatu je tajnik Salata omenjal razne prednosti, pa tudi pomanjkljivosti kat. dijaštva v posameznih državah in pozval vse navzoče, naj se čutijo odgovorne v skrbi za to, da Pax Romana zajame vse, ki se v njej niso vključili in tako gibanje kat. univ. mladine privede do viska v največjo pomoč posameznim skupinam, ki do sedaj živijo osamljene in sterilne, ker nimajo mednarodne opore. Sicer pa je Pax Romana na pohodu, saj obstoja komaj 14 let in ima že tako lepe kongrese, medtem ko je kongres CIE (mednarodne dijaške zveze), ki je bil ravnokar tudi v Pragi, zelo klaverno končan.

Danes popoldne po sv. maši za umrle člane v kapeli sv. Vavla na Hradčanih je bilo delovno zborovanje v mestni biblioteki. Prvi je predaval v francoski dominikane dr. Silvester Brašto iz Olomuca o pravem kristjanu pred nalogami novega časa, ki v resnici od človeka mnogo terja, ako noče zapasti idolom dobe, egoističnemu individualizmu ali komunizmu. Pravo pot skozi te zmo-

te kaže krščanstvo, ki ga ne sme biti samo konfesija v ozkem pomenu besede, ampak resnična življenjska religija, ki ustvarja novega človeka. Popolnoma napačno je govoriti o krizi krščanstva, ko je v krizi dejansko samo človek, ki takega krščanstva sprejeti ne more. Lepo je dopolnjeval te misli drugi referat dr. Karla Rudolfa z Dunaja, ki je dajal nasvete, kako formirati kristjane naših dni. Z veseljem smo ugotovili, da so bile razkrite pri kat. mladini in starejših iste napake, kot so jih ugotavljala že razna kat. mladinska gibanja, in sicer tiste, ki izhajajo iz preozkornega in neživljenjskega pojmovanja katolicizma. Tudi podobna zdravila je v navdušenem govoru svetoval dr. Rudolf, potem ko je krasno orisal življenje človeka iz posvečujoče milosti: sv. pismo, liturgično življenje, teološki študij in zopet praktično katoličanstvo, ki ga je pa treba pravilno pojmovati. Očitujoče je ugotovil, kako nesmiselni so bili odgovori nekatere organizacije na zahteve Pax Romana o verskem življenju, češ saj nismo kongregacije. »In to v sedanjem času, v času kat. akcije...«

Debatna o teh problemih se je bogato razvijala popoldne. Nato je bil še referat P. Martindala iz Londona o »čednosti, ki so kristjanu naših dni posebno potrebne«. Govoril je predvsem o preredu katolicizma na Angleskem in o potih, ki jih v tej smeri hodijo angleški katoličani.

Predsednik Slov. dij. zveze ing. T. Pež potrditveno in pravilno izpolnjuje svojo nalogo, ko prisotne nepristanim sejam odborov in obenem z drugimi člani delegacije uspešno išče mednarodnih zvez v skrbi za bodoče delo med slov. kat. dijaštvom. Delegacija je bila popoldne sprejeta na jugoslov. poslaštvo. — Za danes zvečer pa nam českoslovaško dijaštvo pripravlja prijeten družabni večer s petjem in godbo.

Vrhnika

Redko slovesnost je opravil v nedeljo 1. sept. g. dekan, ko je krstil prej muslimana Smaja Zukovića. Zuković je doma v Priboju v novopazarskem Sandžaku in je sedaj že 13 let v Sloveniji zaposlen kot delavec v raznih obratih. Kakšno leto dni biva že v vrhniški fari in dela v Dukičevem kamnolomu v Verdnu. Že ves čas ga je katoliška vera privlačevala in je najprej izrazil svojo željo, postati katoličan, solaskim sestram v Trzinu. Te so mu svetovale, naj prične hoditi v cerkev. Pozneje mu je župnik p. Kazimir Zakrjasek dal katekizem in ko ga je pazljivo prebral, je prišel pred nekaj meseci k našemu kaplanu g. Gregorju Maliju prositi, naj ga bi popolnoma podučil in pripravil za sv. krst. Slovesnost sv. krsta je pričela včeraj ob pol 8. Smajo je dobil novo ime Jožef, bote: pa mu je bil tukajšnji industrijalec g. Ignacij Hren. G. dekanu je asistiral Jožefov veroučitelj g. Gregor. Kakor se je Smajo učil krščanskega nauka v slovenskem jeziku, tako je Jožef na vprašanja krstnika lepo razločno slovensko, sicer z ginjenjem, a vendar odločnim glasom odgovarjal. Ko je sprejel sv. zakrament krsta, je njegov obraz izražal odkrito veselje. Pevci so mu zapeli psalm »To je dan, ki ga je naredil Gospod«, nato pa je sprejel Jožef Zuković še sv. obhajilo. V cerkvi je bilo ves čas čisti vernikov, ki so spremljali dogodek z molitvijo in ob pogledu na pobožno obnašanje Jožefa so mnogi jokali. Popoldne je priredil božer novemu verniku in pevcem zajtrk, ob petju lepih slovenskih pesmi pa je Jožef Zuković zatirjal, da ne poide nikoli več iz Slovenije, ki ga je spravila na pot resnice in postala njegova prava domovina.

Vrhniški muzej. Lanskoletna uspešna arheološka izkopavanja prof. Schmidja so dala vzpodbudo za ustanovitev Muzejskega društva na Vrhniku. Čigar naloga je urediti krajevni muzej. Društvo si je nadelo nalogo, zbrati v arheološki zbirki ostanke mostičarske, keltske in rimske kulture, ki jih je vrhniška okolica tako bogata pozneje pa priključiti arheološki še umetno-obrtno, etnografsko in prirodoslovno zbirko. Slednjo bošta uredila botanik dr. Pajnič in jamar prof. Habe. Za enkrat je dobil muzej stredo v županovi pisarni na občini, kjer sta pred nekaj dnevi prof. Schmid in odvetnik Marolt uredila zbirko dosedaj najdenih arheoloških predmetov. Tako je ustvarjen začetek novemu muzeju, ki obeta postati lepa kulturna ustanova, ki bo ponos naša okolici. Muzejsko društvo prosi vse lastnike izkopanin, pa tudi drugih zgodovinskih predmetov, naj mu jih odstopijo, bodisi v last ali pa vsaj v razstavo.

Raznih častnih naslovov imamo pri nas mnogo. Imamo bolj in manj zaslužne častne občane, različna naša društva pa imajo razne častne člane. Ko pa je pred kratkim eden takih častnih članov delovanje svojega društva hotel nekaj kritizirati, so delovni člani svojega častnega člana podrli po tleh in ga pošteno premlatili. Mož, ki je bil za svoje društvo svoj čas res veliko žrtvoval in je potem ko mu je zdravnik rane zažil in ko je tudi orožnikom svoje bolezine potožil, izjavil, da ne sprejme nobenega častnega članstva več.

Stari trg pri Ložu

Tudi nam ki smo na meji Italije in sosedje Hrvatov, so oblasti na podlagi domačih denuncijantov razpustile Katol. prosvetno društvo, čeprav je povsem lojalno delovalo. Dolga leta so silili ljudi, zlasti šolarje, na vse mogoče, tudi perfidne načine, priganjači vsiljenih režimov v nam tuja društva. Uspeha niso mogli doseči, resnične interese obmejnih katol. Slovencev pa so le oškodovali za dolga leta kulturnega dela. Hvala Bogu, nam danes državna oblast popravlja krivico in zopet omogoča redno prosvetno delo, s katerim smo že začeli. Imeli smo tri predavanja in dve seji, pripravljamo tudi za 8. september javni nastop, da bodo vsi, daleč naokrog bivajoči farani in sosedje zaznali, da je nastopil nov čas. Na Mali Smaren ob 10 bo v župni cerkvi sv. maša za žive in mrtve člane Katol. prosv. društva, ob 2 litanije, potem prosvetno zborovanje in pro. družabna zabava do večera. Za govornika sta povabljena dva gospoda iz Ljubljane. Vabimo vse prijatelje katoliške prosvete, domače in sosednje. — Odbor Katol. prosv. društva Stari trg pri Ložu.

Novo mesto

Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov stopa zopet v javnost. Čim bodo preslikani društveni prostori, bo sklican sestanek vseh članov in se bo začelo zopet redno društveno življenje, ki je bilo pod prejšnjim režimom prekinjeno. Takoj se bo pričelo tudi s pripravami za društveno 50letnico, ki bo prihodnje leto. Pozivamo vse članstvo tega najstarejšega novomeškega društva, da se vabilu odzove polnočestvilo in zopet krepko poprime za delo v svojem domu.

Kaj bo z Glasbeno Matico? Dolgo vrsto let je v Novem mestu plodnosno delovala Glasbena Matica in marsikateri njen učenec bi ji moral biti hvaležen. Pretekli teden pa je ta lepa ustanova doživela svoj polom. Na javni neprostoletni dražbi je bil prodan ves Matični inventar katerega so ceno kupili meščani. Kje tiči sicer pravi vzrok tega, je težko reči, vendar pa menimo, da tega ni bilo treba. Morda bi se bila dala vsa stvar po dobrem premislu odločujočih faktorjev in z znano dobrodušnostjo in pomočjo Novomeščanov le kako drugače likvidirati.

Na rogovih krave. V nedeljo popoldne je v Šmihelu pri Novem mestu pobesnela krava nabodla 6letnega fanta I. Knafeleca na roge in ga vrgla kvisku, nakar je zelo trdo priletel na tla. Krava je fantu zasadila rog pod rebra. Pri padcu se je otrok tudi precej pretresel.

Moste pri Ljubljani

Moščanski mošje in fantje se homo udeležili v nedeljo, 8. t. m., fantovskega tabora pri Sv. Trojici nad Moravčami. Odpeljemo se z vlakom ob 7.22 do Laz (nedeljski vozni listek 4.50 Din tja in nazaj) ali pa s kolesi do Moravč. Fantje in mošje, pridite vsi!

zavlekl in ostali smo tam mesec dni. Gospa Beardova (naš kapitan se je pisal Beard) je prišla med tem iz Colchestera obiskat svojega starega moža. Stanovala je na palubi. Moštvo je bilo namreč odlo, in na brodu smo ostali samo častniki, en učenec, pa kuhar — mulat, mešanec dveh polti, ki je odgovarjal na ime Abraham. Gospa Beardova je bila še postarna ženska, obraz ji je bil ves nagubančen in nardel kakor jabolko pozimi, v život pa je bila še kakor kaka mlada deklica. Zapazila me je nekoč, ko sem si ravno šival gumb, pa mi je rekla, naj dajem njej popravljat svoje srajce. To je zvenelo čisto drugače, nego sem bil vajen slišati od kapitanov žena, ki sem jih bil spoznal na palubah krasnih brzovalcev. Ko sem ji prinesel srajce, je dejala: »Pa nogavice? Prepričana sem, da so tudi one potrebne popravila: Johnove — kapitana Bearda — stvari so zdaj vse v redu. Rada bi še kaj delala.« Bog jo blagoslovi to staro ženo! Skrbno je pregledala vso mojo opravo, jaz pa sem medtem privrkl čital knjigo »Sartor Resartus« in Burnabyjevo delo »Ride to Khiva«. Prve knjige nisem dosti razumel, spominjam pa se, da sem se bolj zavzemal za njenega vojaka kakor pa za modrijana — pristrastje, ki mi ga je življenje le še bolj utrdilo. Prvi je bil človek, drugi pa bodisi nekaj več — ali pa nekaj manj. No, danes sta oba mrtva; in tudi gospa Beardova je mrtva; mladost, moč, velik duh, globoko misli, velika dela, preprosto srce — vse umrje... Nič za to.

Nazadnje so nas le vkrcali. Najeli smo posadko. Osem sposobnih mornarjev in dva učenca. Neki večer smo se zasukali proti plutačam pri vratih doka, pripravljeni, da bi zapluli na odprto morje, in pričakujemo, da bomo imeli drugi dan lep

Metlika

Vlak povozil kravo. Preteklo nedeljo je popoldanski vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 14.10, v Križevski vasi povozil kravo, last g. Jože Nagliča. Kriv nesreče je lastnikov sin, ki se je v bližini zabaval z drugimi pastirji in ni imel časa paziti na kravo. Seveda pa je bilo potem nič koliko solz in upravičene žalosti, saj predstavlja za našega kmetu živinče že malo premoženje.

Zdravniška služba v našem okraju. Metlika ima dva zdravnika. Pred par meseci pa si je g. dr. Omahen na poti na klanec pri g. Kambiču spotaknil in tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo in je moral v bolnico. Ta zlom je zelo kompliciran in g. doktor še danes leži v bolnici usmiljenih bratov v Novem mestu. En sam zdravnik za naš okraj pa je odločno premalo. Ljudje čakajo tudi po 12 ur in iščejo zdravnika za prvo pomoč. Skrajni čas je že, da pride vsaj še en zdravnik v naš okraj. Odičen zaslužek mu je zasiguran.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 6. septembra: 8.00 do 9.30 Prenos revije z Banjice iz Beograda 10 do 10.45 Prenos s Kongresnega trga 12.00 Bože pravde (plošče) 12.45 Vreme, poročila 13.00 Čas, obvestila, sporod 13.15 Udanost in zvestoba! Rad. ork. 14.00 Vreme, borza 18.00 Mlademu kralju v prisrčen pozdrav! (Rad. ork., plošče, recitacija, prizori) 19.00 Čas, vreme, poročila, sporod, obvestila 19.30 Nae ura 20.00 Prenos iz Beograda 22.00 Čas, vreme, poročila, sporod 22.15 Domovina, mili kraj. Slovenski vokalni kvintet Vmes plošče. Konec ob 23.

Drugi programi

Petek, 6. septembra: Beograd: 19.30 Nae. ura 21.45 Rad. ork. 21.50 Narodna glasba — Zagreb: 20.00 Beograd — Dunaj: 17.00 Vokalni koncert 18.25 Valkira, opera, Wagner 21.15 Plošče — Budimpešta: 20.15 Violinski koncert 21.30 Plošče 22.30 Jazz 23.00 Ciganska glasba — Trst-Milan: 17.05 Orkestralni koncert 20.40 Vaseleigra 22.30 Komorna glasba — Rim-Bari: 20.40 Orkestralni koncert 22.15 Plesna glasba — Praga: 19.25 Ljudske pesmi 21.05 Vaseleigra 22.30 Plošče — Pariz: 20.00 Laska glasba 21.15 Sinfonični koncert 22.45 Mali orkester — Psi Nemčija: 20.15 Glasbene slike z izleta v gore.

Poziv

Obrtna banka v Ljubljani poziva svoje delničarje, da predložijo do 30. septembra 1935 delnice zavoda pri njeni blagajni v Ljubljani, v svrhu zamenjave glasom sklepa XIV. rednega občnega zbora.

Upravni svet.

ZAHVALA

za premnoge dokaze sočutja in iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadni, težki in nenadomestljivi izgubi našega iskreno in srčno ljubljene, nepozabnega soproga, sina, brata, svaka, gospoda

LOJZA SLANOVCA

mag. uradnika, urednika »Kronike« in rez. kapetana

se vsem iskreno zahvalujemo. Srčna hvala vsem darovateljem prekrasnih vencev: Uredništvu in upravi »Kronike«, upravnemu odboru in članstvu S. K. »Jadrane«, upravi L. N. P., družbi mušketirjev, uradništvu magistratnega kulturnega oddelka, družbi Bergantovi in spošt. družini Bajčevi, g. banskemu svetniku dr. Pfeiferju, režiserju narod. gledališča g. Šestu in vsem drugim.

Iskrena hvala vsem, ki so dragega nam pokojnika v tako ogromnem številu spremili na njegovi zadnji poti in mu s tem izkazali čast in spoštovanje. Posebna hvala č. duhovščini, g. banu dravske banovine dr. Pucu, g. predsedniku mestnega poglavarstva v Ljubljani dr. Ravniharju, g. podpredsedniku mestnega poglavarstva g. prof. Jarcu, g. mag. nadsvetniku dr. Rupniku, g. banskemu svetniku dr. Pfeiferju, g. predsedniku akademije znan. in umet. dr. Windischerju, g. uredniku »Slovenca« Fr. Terseglavu, oficirskemu zboru ljubljanske garnizije, častni vojaški četi, vojaški godbi, članstvu, upravi S. K. »Jadrane« in uradništvu mestnega poglavarstva.

G. prof. Krošlj prirska hvala za krasne poslovilne besede ob grobu. Prisrčna hvala tudi zdravniku dr. Ahčinu za skrbno požrtvovalnost za časa bolezni.

Sv. maša za pokoj duše blagega pokojnika se bo brala v soboto, dne 7. septembra ob sedmih v cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

Globoko žalujoča soproga Pavla in ostalo sorodstvo.

Joseph Conrad:

Na morju

2

Teden dni smo se pehali, potem pa smo zašli v nevihto — zloglasno oktobrsko nevihto pred dva in dvajsetimi leti. Imeli smo vihar, treskanje, sodro, sneg in strašno razburkano morje. Ladja je bila prelahko natovorjena in morate si misliti, kako hudo je bilo, če vam povem, da smo imeli ladijsko oplobo razdeljeno in palubo poplavljenjo. Drugo noč je ladja sesula svoje pritežje proti zavetrnemu uzvoju in zaneslo nas je nekam proti Dogger Banku, južno od Londona. Ni kazalo drugega, ko oditi z lopatami pod palubo ter skušati spraviti parnik pokoncu. In tako smo bili v onem ogromnem ladijskem trebuhu, ki je bil teman ko kaka podzemna votlina; lojenice so plaho migotale na brunih, vihar je tulil nad nami in ladja se je pozibavala na boku kakor blazna. Vsi smo bili spodaj: Jermyn, kapitan, prav vsi, in komaj stoječ pokoncu, smo se potili s tistim grobarskim delom ter skušali odmetati z lopatami mokri pesek proti privetrju. Kadarkoli se je ladja zagugalala, smo mogli v motni razsvetljavi za silo razbrati, kako ljudje med žarkim lesketanjem lopat padajo po tleh. Eden ladijskih učencev (imeli smo dva) se je spričo divjega prizora prestrašeno jokal, kakor da se mu je srce trgalo. Mogli smo ga slišati, kakor je ihtel v temo.

Tretji dan se je vihar polegel in naposled nas je prikril neki severni vlačilec. Rabili smo vsoga skupaj šestnajst dni, da smo prijadrali od Londona do Tynea! Ko pa smo pripluli v pristanišče, smo že zamudili nakladanje; nato so nas nekam

začetek. Gospa Beardova se je bila namenila odriniti z nočnim vlakom domov. Ko je bila ladja privezana, smo odšli na čaj. Pri večerji smo bili vsi, Mahon, stara zakonec in jaz, nekam molčljivi. Jaz sem prvi popil čaj ter se izmuznil po cigarete v svojo kabino, ki je bila v lopi tik kasara. Voda je narasla in pihal je veter s prsem; dvojna vrata doka so bila odprta in parniki s premočom so z žarečimi svetilkami prihajali in odhajali v temi, propelerji so pljuskali, vijaki ropotali in s pomočjo se je razlegalo hrupno vzklikanje. Opazoval sem dolgo vrsto vršnih svetilk, ki so drsele visoko, in obočnih svetilk, ki so drsele nizko v noči, kar je nenadoma zažarela vame neka rdeča svetloba, izginila, pa se spet prikazala in obstala. Tik pred mano se je v nejasnih obrisih prikazal premeč nekakega parnika. Zaklical sem v kabino: »Pridite gor, hitro!« nakar sem začul prestrašen klic, ki se je razlegnil daleč v noč: »Zaustavite, sir.« Zacingljaj je zvonec. Drug glas je svarače zavpil: »Naravnost proti ladji plovemo, sir.« Robat glas mu je odvrnil: »Vse v redu,« nakar je težko tresnilo. Parnik se je bil s svojim štrlečim kljunom močno zadel ob naše sprednje vrvje. Nastal je trenotek zmešnjave, vpitja in zbežanega tekanja. Para je votlo zahropela. Nato smo slišali glas: »Vse jasno, sir...« Ste vsi nared?« je vprašal robat glas. Skočil sem naprej, da bi si ogledal poškodbe, in zavpil sem nazaj: »Mislim, da.« Polahko nazaj, je velel robat glas. Zacingljaj je zvonec. »Kateri parnik je?« je zakričal Mahon. Ta čas nismo videli več ničesar drugega ko nekakšno temno grmado, ki se je premikala nedaleč od nas. Zakričali so nam nekakšno ime — Miranda ali Melissa — ali nekaj podobnega. »To

pomeni, da bomo morali ostati še en mesec v tej ogabni luknji,« mi je rekel Mahon, ko sva s svetilko v roki pregledovala razdejane oplate in pretrgane prače. »Kje je pa kapitan?«

Ves ta čas ni bilo o njem ne duha ne sluha. Odšla sva na krmo. Nekak tožljiv glas je pričel klicati od neke sredi pristanišča: »Judea ahoi!« Hudimana, kako je neki zašel tjakaj?... »Halo!« sva zakričala. »Zanaša me v tem našem dolnu, ki nima vesel,« je zavpil. Neki kasnel čolnar se je ponudil, da ga pojde reševati, in z Mahonom sta se pobotala, da bo za pol krone našega kapitana pritegnil k ladji. Prva je prišla po lestvi gospa Beardova. Skoraj celo uro sta v tistem hladnem prču plula z možem po pristanišču. Svoj živ dan še nisem bil tako osupel.

Po vsem videzu je bil kapitan takoj, kakor hitro je zaslišal moj klic »Pridite gor, uganil, kaj je, pa je potegnivši svojo ženo za seboj, planil na palubo in preko te v naš čoln, ki je bil privezan k lestvi. To ni bilo samo za šestdesetletnika. Le pomislite, kako junaško je ta starec nesel v svojem naročju svojo staro ženo — družico svojega življenja. Posadil jo je na klop in že hotel splezati nazaj na palubo, kar mu je vrv nekam odletela in je oba skupaj odnesla struja. V splošni zmedi seveda nismo slišali njegovega klicanja. Videti je bil osramočen. Ona pa je izpregovorila veselo: »Menda ni veliko škode, ker sem zamudila vlak?« »Prav nič, Jenny — pojdi dol in se ogrej,« je zamomljal. Nato pa nam: »Mornar res ne sme imeti opravka z žensko. Izgubil sem ladjo, vidite. No, za sedaj še ni nič hudega. Pa pojdim v pogledimo, kam je ta bedasti parnik butnil.«

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—: ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Za šolo

mamo veliko izbiro šolskih torbic, nahrbtnikov, aktovk, map, peresnic in drugih šolskih potrebščin. Dalje čevlje in obleke po izredno nizkih cenah.

ANT. KRISPER, LJUBLJANA

Službe iščejo

Trgovska pomočnica išče službo k specerijski trgovini. Gre tudi za majhno plačo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 10894. (a)

Službodobe

Hišnico
samsko, pridno, pošteno, takoj sprejemem. Levstikova ulica 2. (b)

Perfektna kuharica
se s 15. septembrom sprejme v vilo v Sloveniji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« 10856. (b)

Čevljar, pomočnika
za vsa šivanja in zbita dela sprejme takoj Adolf Zlindra, Litija. (b)

Inteligent, akviziterja
za radio aparate sprejemem. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Ugodni pogoji« št. 10829. (b)

Pouk

Pouk v klavirju
prvovrsten — dajem po zmerni ceni. Grem tudi na dom. Pčelnikova, Gosposka ul. 4, Ljubljana. u

Privatni dečji internat
Legat, Maribor
Prijemlja v šolski pisarni, Vrazova ulica 4.

Angleščino

v izreki, z mednarodno fonetično pisavo, poučuje diplomirani učitelj, posamezno in v skupinah. Pojasnila daje šolski sluga, državna trgovska akademija. (u)

Gospodične

sprejemam na dnevni in večerni pouk v šivanju perila. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Šivilja«. (u)

Dijaki

Višješolcu
oddam solčno sobo z elektriko. Debevc, Gosposvetska 10/II. (D)

Dijakinjo

sprejemam poceni v zračno in solčno stanovanje ter dobro domačo hrano. Vprašati: Šlomškova ul. 5 (prilijce, levo). (D)

Dijakinjo nižješolko

sprejemam h krščanski, pošteno družini — z vsjo oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10871. (D)

Sprejemem dijaka

Vsa oskrba — Tomšičev dvored, Sernčeva 5 — Maribor, lastnica. (D)

Stanovanja

Enosobno stanovanje
oddam takoj ali pozneje. Milčinskega 69. (E)

Enosobno stanovanje
čisto in solčno, oddamo samo eni dami državni uradnici ali vdovi. Gosposvetska cesta 10/1. (E)

Dvosobno stanovanje
čisto in solčno, se odda za 1. oktober. Gosposvetska cesta 10. (E)

Enosobno stanovanje
s pritliklinami oddam takoj na Sv. Petra cesti 81.

Opremljeno sobo
oddam. Sprejemam tudi 3 do 4 dijake na stanovanje. Kastelec, Karlovska cesta 15, prilijce, levo. E

Mladi foxterijerji

z rodovnikom naprodaj. Velesojem, Društvo Zivčica, rdeča ograjica. (I)

Underwood-portable
pisalni stroj, tovarniško nov, nujno poceni prodam. Wolfova 10, prodajalna sadija. (I)

Praga

tovarne avtomobile in avtobuse, primerne za plinske generatorje, prodaja zastopstvo Zagreb, Svačičev trg 12 na mesečne obroke do 18 mesecev. Enako tudi vozila z Diesel-motorji. (I)

Zopet smo cenejši!

Ia sportni suknič 95 Din, trenchcouth 420 Din. Specialna izbira pump, modrih hlač, perila itd. Presker, Sv. Petra c. 14. (I)

Slive

2 vagona — oddam, tudi v manjših količinah. Istotako jabolka za prešanje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prima« 10885. I

Zagrebsko trgovsko podjetje

socialnega značaja in specialne vrste, izborna idole, prvovrstno vpeljana po vsej državi, ki posluje posebno veliko s Slovenijo. je napredaj zaradi starosti lastnika za 150.000 Din. — Eventuelno se sprejme kompanjon z vsoto 100.000 Din, ki je vešč slovenske korespondence (lahko je tudi inteligentna dama Slovenka). Letni dokazani zaslužek najmanj 200.000 Din. Prodaja in daje informacije: — Poslovna Pavlekovič, Zagreb, Ilica br. 144, prilijce levo.

ŽIMO

za žimnice od preproste do najfinejših vrste kupite najceneje pri trdkri
J. KNIFIC, tovarna za žimo
STRAŽIŠČE pri Kranju Telefon Stražišče št. 2
Na velesojmu paviljon „F“ I

ŽIVILSKA INDUSTRIJA

naj se v bodoče poslužuje le avtomatičnih hladilnih naprav znamke

JUHLAD

Tovarna F. G. SCHNEITER, Ljubljana — Franciščanska ulica 4 — Telefon št. 32-49
Obrat v Skofji Loki
Ia reference dobavljenih naprav. Brezkonkurenčno nizke cene. Zahtevajte ponudbe

Javna zahvala.

Podpisani Erik Gismann sem utrpel veliko škodo po požaru, ki je nastal dne 29. avgusta t. l. na mojem poslopju, ki je bilo last blouše tordke „Združene tovarne čevljev Mally & Demberger“ v Trziču.

Obča zavarovalna d. d. „SAVA“, pri kateri sem zavarovan, je došla takoj po prijavi škode na kraj požara in postopala zelo obzirno in kulantno, radi česar smatram za svojo dolžnost, da izrekam ugledni domači zavarovalnici svoje popolno priznanje in zahvalo.

Obenem se zahvaljujem vsem gasilskim društvom, ki so prihitela na pomoč od blizu in daleč ter s svojim požrtvovalnim in neumornim delom dosegla, da je ostal požar lokaliziran, in s tem preprečila še večjo nesrečo, ki bi gotovo zadela tudi sosede.

V Trziču, dne 4. septembra 1935.

Erik Gismann.

Globoko užalošeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je danes ob pol 6 popoldne ostavila za vedno naša dobra mati, gospa

Kunigunda Fregl roj. Sagadin
posestnica v Framu

Pogreb nepozabne se bo vršil v soboto, dne 7. septembra ob 3 popoldne na pokopališče v Framu.
V Framu, dne 5. septembra 1935.

Liza por. Horvat, Jožefa, Marija por. Serne, Josipina por. Cerar, Kar, otroci — ter vsi vnuki in vnukinje.

Naprodaj:

vežna vrata, zidna opeka, kamnite stopnice, vintilacije, železna peč, zamenja se tudi za krompir. Poizve se: Gostilna pri Tičku na Gričku. (I)

TELEFON 2371.

Elektromotorji novi in rabnjeni vedno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za previjanje in popravljanje dinamo, avtodinam, elektromotorjev ter vseh elektroaparatur. — Izvajam vse električne instalacije za razsvetljavo in pogon. ELEKTROPODJETJE **Franjo Perčič** Ljubljana, Gosposvetska 16.

Praga Baby 1935

Idealna majhna vozila s 4 sedeži, ki porabijo 8 l bencina na 100 km, izredno elegantna, odgovarjajo vsem zahtevam. Ponudbe pošilja: Zastopstvo avtomobilov Praga, Zagreb, Svačičev trg 12. Ugodni plačilni pogoji na mesečne obroke. (I)

Razna krmila

kakor pšenično in koruzno krmilno moko, riževo moko, debele in drobne otrobe ter koruzo, dalje prvovrstno moko iz habskih mlinov, ter splitški in trboveljski cement ima vedno po nizkih cenah v zalogi »Ekonom«, Ljubljana, Kolodvorska ulica 7. (I)

Kupimo

Lesen kip sv. Roka višina ca. 90 cm — kupi Zupni urad Slovenjgradec.

Vinski kamen

vsako količino — kupuje po najvišji ceni SALUS, d. d., Ljubljana. (k)

Oglejte si

povodom »Ljubljanskega velesoja« razstavo izbornih

Special-trajno gorelih peči za domači premog

2-rovne „REKORD“

v izlozbi in trgovini z železnino

JOS. ZALTA & CO., LJUBLJANA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) CESTA ŠT. 9

Izdelek tovarne peči „Zephir“ d. d. Subotica. »Eva« štedilniki iste tovarne so prvovrstni in obnem ceneni. — Zahtevajte prospekte zastoj!

Tinčkove in Tončkove prigode

121.
Kje je Tonček?

Tinček in Primožek sta še vedno zgovorno kramljala. Kuža Muki pa se je udobno zleknil zraven njiju in tako svetlo gledal z drobnimi očmi, kakor pazljivo sledi razgovoru in razume vsako besedo. Od časa do časa je celo važno pokimal z glavo, kakor da jima pritruje. In tudi obližnil se je nekajkrat okoli ust, kakor da ima že prav hude skomine po skrivnostnem zakladu... Hej, koliko klobas bi si lahko kupil zanj!

Tinček je dejal Primožek, če hočemo še pred mrakom dospeti do voline, moramo kar koj odpotovati.

»Dobro, pa dajmo!« je soglašal Tinček in planil na noge. Hej, hej, Tonček, kje pa si?

»Ah, je Primožek malomarno zamahnil z roko, gotovo dremtje na svoji postelji. Kar pustiva ga, naj spi!

Če bi bila naša dva prijatelja videla, v kakšni grozni stiski je bil prav tedaj Tonček, pač ne bi bila tako mirna in hladnokrvna, kaj pravite? Roparski črnih je z ubogim dečkom dirjal v notranjsko džunglo in mu zatiskal usta, da ni mogel spraviti iz sebe niti glasu.

Zapustila nas je za vedno naša nad vse ljubljena soproga, aestra in teta, gospa

MARIJA ŠEPETAVEC
ROJ. NOVAK
soproga paznika dohod, urada

dne 4. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere. Pogreb predraže pokojnice bo v petek, dne 6. septembra 1935 ob štirih popoldne iz hiše žalosti Tržaška cesta št. 21 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1935.

Globoko žalujoči Josip, soprog in vse ostalo sorodstvo.

Zapustil nas je naš preljubljeni čuvar

Mihael Lesnika
nadučitelj v p.

danes 5. septembra 1935 po dolgi, mukepolni bolezni. Pogreb bo 7. septembra 1935 ob 16 iz mrtvašnice v Studencih na isto pokopališče.

Sveta maša zadušnica bo opravljena v cerkvi sv. Jožefa v ponedeljek 9. septembra ob sedmih zjutraj.

Prosimo za tiho sožalje.

Maribor, dne 5. septembra 1935.

Zalujoči ostali.

Veliko znižanje letne obutve

39.-

29.-

Vel. 21-26

2982-41

Vel. 27-30 29.- Vel. 31-34 29.-

45.-

29.-

Vel. 27-30

3222-01

Vel. 31-34 29.- Vel. 35-38 29.-

59.-

29.-

Vel. 27-30

5332-46

79.-

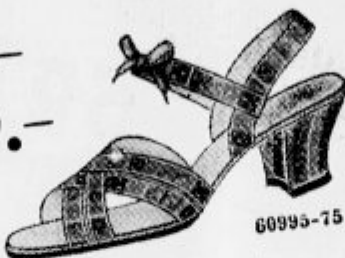
49.-

4624-60

39.-
29.-

69995-99

39.-
29.-

60995-75

79.-

49.-

4965 71

69.-

49.-

4995-74

129.-

89.-

1335-18

129.-

89.-

5325-29

39.-

29.-

43307 25

52.-

49.-

1437-6727

129.-

89.-

5337-94

129.-

89.-

1037-49

129.-

89.-

1337-49

Rata